

Література:

1. Закон України «Про охорону праці» від 14.10.1992 № 2694-XII;
2. Закон України «Про оплату праці» від 24.03.1995 № 108/95-ВР;
3. Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» від 19.11.1992 № 2801-XII;
4. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності» від 23.09.1999 № 1105-XIV;
5. «Основи охорони труда. Конспект лекцій». / Сост.: Л.В.Бабенко. – Днепропетровск: ГИПО МКУ, 2002, - с.117.

ЖІНКА – ЯК ЖЕРТВА СІМЕЙНОГО НАСИЛЬСТВА (КРИМІНОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ)

Беспала Таміла Сергіївна

студентка III курсу

юридичного факультету

Харківського національного університету

імені В.Н. Каразіна

e-mail: tbiespalaia@list.ru

Ключові слова: жінка як жертва сімейного насильства, детермінанти насильства стосовно жінки, сімейне насильство.

Насильство в сім'ї є однією з гострих проблем суспільства, з якою безпосередньо стикається більшість населення.

Сімейне насильство, в тому числі насильство над жінками, все ще залишається латентним явищем, яке стає відомим оточуючим лише тоді, коли настають його жахливі наслідки або коли приховувати проблему вже неможливо. Стереотип про те, що насильство має місце тільки в соціально неблагополучних родинах не відповідає сучасній реальності, оскільки воно поширене серед різних категорій населення, незалежно від культурних і соціально-економічних особливостей.

Серед науковців, які вивчали проблему насильства над жінкою в сім'ї можна виділити спеціалістів різних галузей, а саме: кримінології, криміналістики, психології, соціології, медицини, кримінального права, наприклад, Головкін Б.М., Крижна Л.В., Бойко А.В., Петрушенко Ю.В., Шестаков Д.А., Грабська І.А., Потапчук Є.М., Тіщенко О.І.

Проблема насильства над жінками в сім'ї існує не тільки в Україні. За даними ООН, кожна третя жінка в світі перенесла побої, примушування до вступу у статеві зносини. Статистичні дані Всесвітньої організації охорони здоров'я свідчать про те, що від 15 до 71% представниць слабкої статі повідомляли про вчинення щодо них фізичного і сексуального насильства з боку чоловіка або партнера.

Прийнято вважати, що молодим жінкам насильницькі дії загрожують більше, ніж онкологічні захворювання, дорожньо-транспортні пригоди і військові конфлікти. Саме тому світова спільнота не залишає без уваги цю проблему. Більше десяти років тому Організація Об'єднаних Націй розробила Конвенцію про ліквідацію всіх форм дискримінації стосовно жінок, до якої приєдналась і Україна. Більше того, з метою об'єднання зусиль всесвітніх організацій, які борються з цією проблемою, на базі ООН був створений орган, який спеціалізується на питаннях гендерної рівності і розширення прав і можливостей жінок.

Що стосується України, то свідченням того, що сімейне насильство набуло статусу особливої соціальної проблеми, стало прийняття нової законодавчої бази, створення

кризових центрів, проведення досліджень, і організація науково-практичних семінарів та конференцій. В листопаді 2001 року був прийнятий Закон України «Про попередження насильства в сім'ї». Крім того, на законодавчому рівні ця проблема регулюється Конституцією України, Кримінальним кодексом та іншими нормативно-правовими актами.

За результатами вітчизняних соціологічних опитувань більше 70% жінок в Україні піддаються різним формам знуцання і приниження в родині, і стосовно більш ніж 20% жінок ці знуцання здійснюються постійно [1; с. 191-194].

Відповідно до Закону України «Про попередження насильства в сім'ї» подається наступне визначення насильства в сім'ї - це будь-які умисні дії фізичного, сексуального, психологічного чи економічного спрямування одного члена сім'ї по відношенню до іншого члена сім'ї, якщо ці дії порушують конституційні права і свободи члена сім'ї як людини та громадянина і наносять йому моральну шкоду, шкоду його фізичному чи психічному здоров'ю.

Цей закон передбачає чотири види насильства і також дає їх визначення:

1. Фізичне насильство в сім'ї - умисне нанесення одним членом сім'ї іншому члену сім'ї побоїв, тілесних ушкоджень, що може призвести або призвело до смерті постраждалого, порушення фізичного чи психічного здоров'я, нанесення шкоди його честі і гідності.

2. Сексуальне насильство в сім'ї - протиправне посягання одного члена сім'ї на статеву недоторканість іншого члена сім'ї, а також дії сексуального характеру по відношенню до дитини, яка є членом цієї сім'ї.

3. Психологічне насильство в сім'ї - насильство, пов'язане з дією одного члена сім'ї на психіку іншого члена сім'ї шляхом словесних образ або погроз, переслідування, залякування, якими навмисно спричиняється емоційна невпевненість, нездатність захистити себе та може завдатися або завдається шкода психічному здоров'ю.

4. Економічне насильство в сім'ї - умисне позбавлення одним членом сім'ї іншого члена сім'ї житла, їжі, одягу та іншого майна чи коштів, на які постраждалий має передбачене законом право, що може призвести до його смерті, викликати порушення фізичного чи психічного здоров'я [3].

Перелік детермінант явища насильства над жінкою в родині не є вичерпним. Передують цьому соціальні проблеми різного характеру: особливості українського менталітету, економічна криза в державі, що продукує наявність економічних проблем в родинах, стимулює конфлікти, які в свою чергу породжують факти насильства, історико-політичні та культурні недоліки, соціальна незахищеність, низький розвиток проблеми на рівні державного регулювання.

Безпосередніми причинами є наступні:

1. Психологічні та психічні розлади як у жертви, так і в насильника; низький контроль імпульсів, депресивні стани, певні органічні синдроми у чоловіків.

2. Моральна чи матеріальна залежність одного з членів родини від іншого, коли жінки погоджуються терпіти будь-яке насильство з боку чоловіків, окрім економічного, а чоловіки, в свою чергу користуються цим.

3. Досить часто чинником, який призводить до насильства виступають проблеми в сексуальній сфері: незадоволеність сексуальним життям за різними критеріями.

4. Відсутність соціального капіталу в жінок, тобто відсутність у жінки друзів чи родичів, з якими вона буде спілкуватися, до таких осіб з більшою ймовірністю буде застосоване насильство.

5. Непідготовленість чоловіків до сімейних стосунків, відсутність почуття відповідальності за благополуччя і долю родини чи пари.

6. Абсолютна відсутність у чоловіків міжособистісного пристосування, тобто, орієнтації на взаємне звикання, співвідношення своїх інтересів, звичок, смаків з інтересами партнера, невміння йти на поступки та компроміси, стримувати себе й свої емоції.

7. Відсутність протесту з боку жертви, тобто жінки жодним чином не намагаються боротися з проявами насильства стосовно них.
8. Поширення алкоголізму і наркоманії.
9. Масове розповсюдження цивільних шлюбів (офіційно незареєстрованих).
10. Різний соціальний статус та умови життя.
11. Конкуренція за лідерство в сім'ї.
12. Моделювання поведінки інших (батьків чи знайомих), яка відклалася у свідомості з дитинства.
13. Віктимологічні особливості поведінки жінки, її провокуюча поведінка.
14. Різні погляди на подружню невірність та інші питання моральності.

Таким чином, детермінант насильства в сім'ях, зокрема щодо жінок, дуже багато, іноді причинами насильства в конкретному випадку може бути сукупність декількох чи багатьох вищеперерахованих детермінант [2; с. 17-14].

До того ж, застосування до жінки одного виду насильства завжди супроводжується іншим, наприклад, фізичне з психологічним, або сексуальне з психологічним.

Як вважає більшість кримінологів, психологів, психіатрів, соціологів та судових медиків, жорстоке відношення до людини неминуче призводить до появи негативних наслідків різного характеру. По-перше, погіршується ставлення до себе, по-друге, змінюється ставлення до інших; по-третє, змінюється ставлення до життя (втрачається його сенс). Окрім того, завдається значна шкода фізичному здоров'ю, аж до тяжких тілесних ушкоджень та смерті; виникають порушення психічного стану жінки: симптоми депресії, тривожних станів, посттравматичного розладу.

Попри всі ці негативні наслідки для жінки, найбільше від насильства стосовно жінок в сім'ях страждають діти. Діти є найпершими жертвами такого насильства, навіть за тих умов, що насильство не спрямоване безпосередньо на них. Це відбувається в силу того, що дитяча психіка є дуже хиткою і несформованою, а під впливом атмосфери насильства, особливо щодо матері, вона суттєво деформується, або в дитини, на фоні таких обставин, з'являються суттєві психічні або фізичні захворювання, такі діти, найчастіше, самі стають або жертвами, або насильниками в своїх стосунках з партнерами.

Спеціальних кримінологічних і психологічних досліджень з проблем насильства стосовно жінок в сім'ї досить мало. Нею займалися в основному кримінологи при вивченні злочинів, скоєних у сімейно-побутовій сфері. Аналіз літератури показує, що досить велика кількість українських і зарубіжних вчених працюють над проблематикою психології насильства, як основного джерела такого феномену.

Існують наукові підходи, стосовно насильства щодо жінок в сімейній сфері, які апелюють до їх специфічних вроджених або набутих особливостей зовнішності чи поведінки, що іменуються як віктимологічні підходи [4; с. 159-178].

На підставі вищесказаного, автор пропонує створення центрів, які б займалися поповненням та розширенням соціального капіталу жінок, тобто, місця, де кожна жінка, дівчина і дівчинка могла б відвідувати курси підвищення особистісного росту, просто спілкуватися, розвиватися, де б їм пояснювали їх роль жінки в суспільстві, як самодостатньої, всебічно розвиненої особистості, на права якої ніхто не може і не має права посягати будь-яким чином.

Науковий керівник: к.ю.н., доц. Храмцов О.М.

Використана література:

1. Головкін Б.М. Сімейно-побутові конфлікти у системі детермінації умисних вбивств і тяжких тілесних ушкоджень : дис... канд.. юрид. наук: 12.00.08. – Х., Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого, 2002. – 218с.

2. Грабська І. А. Психологічна допомога жінкам та чоловікам у кризових станах – К., КНУ ім. Т. Г. Шевченка., 2001. – 29с.
3. Закон України «Про попередження насильства в сім'ї/ Вісник Верховної Ради (ВВР) - № 10 – 2002 – ст.. 70
4. Келлі Л. Бачення, новаторство і професіоналізм у боротьбі поліції проти насильства щодо жінок і дітей – К., 1997-2000 – 202с.

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ВІДСТУПЛЕННЯ ЧАСТКИ В СТАТУТНОМУ КАПІТАЛІ ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ

Бехтер Роман Іванович

студент IV курсу

Полтавського юридичного інституту

*Національного університету «Юридична
академія України імені Ярослава Мудрого»*

e-mail: romabehter1991@mail.ru

Ключові слова: господарське право, відступлення частки у ТОВ.

До найактуальніших питань, пов'язаних з функціонуванням товариств з обмеженою відповідальністю (далі - ТОВ), відносяться питання припинення участі в товаристві. Зокрема відступлення учасником ТОВ належної йому частки у статутному капіталі. Реалізація цього права не є безумовною. Так, першою умовою є відсутність заборони на це в Статуті товариства.

У науковій літературі правові засади відступлення частки в статутному капіталі ТОВ розглядалися у працях українських і зарубіжних науковців, таких як, О.Р. Кібенко, В.М. Кравчук Д.В. Ломакша, В.В. Луць, Н.Н. Пахомової тощо. Однак, залишилося коло питань, яким вчені не приділили належної уваги, що свідчить про актуальність теми дослідження.

Однією з умов добровільного припинення корпоративних правовідносин між учасником та ТОВ є відсутність заборони на це в Статуті товариства.

Так, відповідно до ч. 2 ст. 53 Закону України «Про господарські товариства», ч 2 с 147 ЦК України відчуження учасником товариства з обмеженою відповідальністю своєї частки (її частини) третім особам допускається, якщо інше не встановлено статутом товариства.

Обмеження кола осіб, яким може бути відчужена частка, лише учасниками, покликане захистити учасників, які залишаються в товаристві, від впливу третіх осіб. Варто зазначити, що мотиви встановлення у статуті заборони можуть бути різними - від небажання бачити у складі учасників сторонню «для інших учасників особу» (особисті мотиви) до намагання зберегти комерційну таємницю, ноу-хау, технологічні процеси виробництва (майновий мотив), отримавши доступ до яких третя особа може використати їх у цілях, які суперечать інтересам самого товариства.

Отже, в силу об'єктивних та (або) суб'єктивних причин учасник ТОВ може бути позбавлений права відступлення своєї частки третій особі, а третя особа, відповідно, ніколи не стане учасником такого ТОВ.

Правило, яке збороняє відчужувати частку третім особам, може міститися лише в статуті. Тому прийняття рішень зборами учасниками товариства про заборону відчуження частки третій особі, за умови що статутом це не передбачено або дозволено, не можна вважати достатньою правовою підставою для заборони відчуження частки.

Заборона може стосуватися лише права відчуження частки третім особам, а не відчуження взагалі, оскільки право продажу частки (її частини) учасникам товариства прямо передбачено законом (ч. 1 ст. 147 ЦК України). Заборона відчуження частки поширюється на всі способи її відчуження, а не лише на купівлю-продаж.